

BERGEN
KOMMUNE

OVERORDNET BEREDSKAPSPLAN for BERGEN KOMMUNE ADMINISTRATIV DEL

PLANENS FORMÅL

Overordnet beredskapsplan, administrativ del skal bidra til lik forståelse og en bevissthet om det ansvar alle ansatte, og linjeledere spesielt, har for beredskap i Bergen kommune.

Overordnet beredskapsplan, administrativ del, beskriver hvordan beredskapen i Bergen kommune er organisert, samordnet og dokumentert. Planen beskriver også hvilke prinsipper, prioriteringer og metoder som skal være førende for organiseringen og utøvelse av ledelse for beredskap i kommunen.

Planen er en administrativ del, som sammen med de operative beredskapsplanene som er omhandlet i dokumentet, skal imøtekomme krav til overordnet beredskapsplan i lov og forskrift om kommunal beredskapsplikt.

PLANENS VIRKEOMRÅDE

Overordnet beredskapsplan, administrativ del er virksomhetsovergrepene, og gjelder for hele Bergen kommune.

Dato:	Endring:	Begrunnelse:
14.12.2023	Revisjon av overordnet beredskapsplan, administrativ del. Herunder begreper, myndighet og beredskapsorganisasjon	Behov for å sette tydeligere sammenheng mellom dette og andre styrende dokumenter i Bergen kommune.

Tabell 1 - tabell for endringer, revisjon og mindre justeringer

INNHOOLD

1.	INNLEDNING	3
2.	FULLMAKTER, MYNDIGHET OG KONSERNKRAV	4
2.1	Fullmakter fra bystyret til byrådet.....	4
2.2.	Myndighet for kommunens vaktgående krisestab.....	5
2.2.1.	Håndteringsmyndighet for den vaktgående krisestaben.....	5
2.3.	Konsernovergripende krav og ettersyn	5
2.3.1.	Konsernovergripende krav	5
2.3.2.	Konsernovergripende ettersyn.....	6
3.	BEREDSKAPSORGANISASJONEN	6
3.1.	Byrådet	7
3.1.1.	Byrådsleder / byrådsleders stedfortreder	7
3.2.	Kommunens vaktgående krisestab	7
3.2.1.	Vakthavende byråd.....	8
3.2.2.	Vakthavende kommunaldirektør	8
3.2.3.	Beredskapssjef Bergen kommune	9
3.2.4.	Vakthavende beredskapskoordinator	9
3.2.5.	Vakthavende kommunikasjonsrådgiver	10
3.2.6.	Vakthavende psykososial krisestøtte.....	10
3.2.7.	Vakthavende samfunnsmedisin	10
3.2.8.	Øvrige fagledere	10
3.3.	Samvirkesenteret i Bergen kommune	11
3.4.	Kommunens krisestab på driftsnivå	11
3.4.1.	Byrådsavdelingens stab	11
3.4.2.	Etatsnivå	12
3.4.3.	Resultatenhetsnivå.....	12
4.	BEREDSKAPSDOKUMENTASJON	12
4.1.	Overordnet beredskapsplan, administrativ del	12
4.2.	Operative beredskapsplaner	13
4.2.1.	Overordnet beredskapsplan, operativ del	13
4.2.2.	Driftsnivåenes operative beredskapsplaner	13
4.3.	Temaspesifikke beredskapsplaner	13
4.3.1.	Evakueringsplan	13
4.3.2.	Informasjonsplan	14
4.3.3.	Øvrige temaspesifikke beredskapsplaner	14
4.4.	Ansvar for utarbeidelse, revisjon og øving av beredskapsplanene	14
4.5.	Illustrasjon av beredskapsplanhierarkiet	14
4.6.	Analyser som grunnlag for beredskapsplaner	15
5.	KOMPETANSEKRAV OG VEDLIKEHOLDSTRENING.....	15
5.1.	Kompetansematrise overordnet nivå	16
6.	KRAV DISTRIBUTUSJON OG OFFENTLIGGJØRING AV BEREDSKAPSPLANER 16	

1. INNLEDNING

Bergen kommune har beredskap for å: (1) Ivareta innbyggere, ansatte og tjenestemottakere når disse ikke ivaretas av andre, (2) sikre driftskontinuitet og opprettholdelse av kvalitet i den kommunale tjenesteytelsen, og (3) etterleve krav i lover og forskrifter.

Bergen kommunes overordnet beredskapsplan administrativ del er forankret i anerkjente og lovpålagte prinsipper, prioriteringer og metoder for krise- og beredskapsledelse.

Denne planen følger de [nasjonale beredskapsprinsippene](#) (1) likhetsprinsippet, (2) ansvarsprinsippet, (3) nærhetsprinsippet og (4) samvirkeprinsippet forankret i [Meld. St. 5 \(2020-2021\) Samfunnssikkerhet i en usikker verden](#) s. 35. Videre bygger planen på beredskapsverdiene liv og helse, ytre miljø og økonomiske verdier forankret i Forskrift om kommunal beredskapsplikt § 1 samt verdien «tillit» beskrevet i Meld. St. 5 (2020-2021) *Samfunnssikkerhet i en usikker verden*. All planlegging og ressursutnyttelse i beredskapssituasjoner som berører Bergen kommune skal ta utgangspunkt i prioriteringsrekkefølgen i beredskapsverdiene.

All beredskap i Bergen kommune skal basere seg på de proaktive prinsippene og proaktiv stabsmetodikk¹. Det er for å sikre en god analytisk tilnærming til de krevende utfordringene, situasjonene og tilstandene som kan berøre kommunen. De proaktive prinsippene er:

- (1) Sikker usikkerhets-prinsippet, som omhandler å mobilisere eller iverksette tiltak dersom man er usikker.
- (2) Moderat overreaksjons-prinsippet, som omhandler å mobilisere en overkapasitet av ressurser for håndteringen i tidlig fase.
- (3) Førsteinformasjons-prinsippet, som omhandler at Bergen kommune alltid bør forsøke å være først ute med informasjon til media og interessenter.

Bergen kommune benytter proaktiv stabsmetodikk som metode i håndteringen av beredskapssituasjoner på alle nivåer i beredskapsorganisasjonen.

Viktige gjennomgående begreper

Beredskapssituasjon: Den situasjon som oppstår når vakthavende byråd beslutter å mobilisere hele eller deler av sin beredskapsorganisasjon, og som varer til demobilisering av de mobiliserte ressursene er avsluttet.

Beredskapsorganisasjon: Den organisasjon som Bergen kommune har etablert med ekstraordinære ressurser og fullmakter for å respondere på en hendelse som ikke like effektivt kan håndteres av den ordinære driftsorganisasjonen.

Krise / Krisesituasjon: defineres som en uønsket situasjon med høy grad av usikkerhet og potensielt uakseptable konsekvenser for enkeltpersoner, Bergen kommune eller regionen for øvrig.

¹ Proaktivitet, proaktive prinsipper og stabsmetodikk er beskrevet i Bergen kommunes kjerneprosesser for beredskap i BkKvalitet

2. FULLMAKTER, MYNDIGHET OG KONSERNKRAV

2.1 Fullmakter fra bystyret til byrådet

I henhold til byrådets gjeldende fullmakter vedtatt av Bergen bystyre i sak 378-20² av 16. desember 2020, er byrådet delegert følgende fullmakter relevante for kommunens beredskap:

§ 1. VIRKEOMRÅDE

Den kompetanse byrådet gis til å fatte beslutninger på bystyrets vegne gjennom dette fullmaktsdokument, gjelder inntil bystyret foretar endringer i fullmaktene.

Bystyret kan treffe vedtak på delegerte saksområder uten først å måtte tilbakekalle delegasjonsbeslutningen.

§ 2.4 Driftsansvar

Byrådet har ansvar og myndighet til å forestå den løpende drift av kommunens virksomhet.

§ 3.1 Organisering av egen virksomhet

Byrådet organiserer selv sin virksomhet og administrasjon.

§ 4.1 Organisering av kommunens virksomhet

Byrådet har myndighet til å organisere kommunens tjenesteproduksjon og forvaltning i hensiktsmessige enheter.

§ 7 HASTESAKER

Byrådet selv har myndighet til å treffe vedtak i saker som skulle ha vært avgjort av et annet organ, når det er nødvendig å treffe et vedtak så raskt, at det ikke er tid til å innkalle det organet som skulle ha avgjort saken. En melding om vedtak som er truffet i medhold av første punktum, skal legges fram i det neste møtet i det organet som skulle ha avgjort saken (jf. kommuneloven § 11-8).

§ 8 KRISELEDELSE

Byrådet selv er kommunens kriseledelse. Når krisesituasjoner krever raske vedtak og det derved ikke er tid til at hele byrådet kan samles, er kriseledelsen beslutningsdyktig når byrådsleder eller byrådsleders stedfortreder er til stede.

Samfunnssikkerhet og beredskap § 17

Samfunnssikkerhet og beredskap er et oppgaveområde i kommunen som har fått større oppmerksomhet som følge av omfanget de utfordringer kommunen står overfor. Utfordringer som tidvis må håndteres på tvers av kommunens sektorområder.

² <https://www.bergen.kommune.no/styringsdokument/3955773>

2.2. Myndighet for kommunens vaktgående krisestab

Kommunens vaktgående krisestab har håndteringsmyndighet for kommunens krisehåndtering.

Alle ansatte i Bergen kommune har myndighet til å håndtere kriser innenfor sine ordinære fullmakter og ved bruk av lovlige virkemidler.

2.2.1. Håndteringsmyndighet for den vaktgående krisestaben

Vakthavende byråd leder kommunens krisehåndtering inntil byrådet selv beslutter å sette kriseledelse eller at berørt fagbyråd overtar håndteringen. Vakthavende byråd har ved dette følgende myndighet:

- Beslutte mobilisering av vaktgående krisestab
- Benytte kommunens fullstendige beredskapsorganisasjon for håndteringen av beredskapssituasjoner
- Beslutte overføring av ansvar for hendelseshåndtering til berørt fagbyråd
- Beslutte demobilisering av krisestab

Handlinger kan iverksettes på vegne av Bergen kommune når dette er nødvendig for å redde liv, helse, eiendom eller annen interesse fra en fare for skade, og denne skaderisikoen er langt større enn skaderisikoen ved handlingen, og det ikke er forsvarlig å avvente handlingen til det oppnås kontakt.

Vakthavende kommunaldirektør ivaretar beslutninger om krisehåndtering inntil det oppnås kontakt med vakthavende byråd. Vakthavende beredskapskoordinator, som beredskapssjef sin faste stedfortreder, ivaretar Bergen kommunes håndtering av krisesituasjonen i henhold til gjeldende beredskapsplaner inntil det oppnås kontakt med vakthavende kommunaldirektør eller vakthavende byråd.

2.3. Konsernovergripende krav og ettersyn

Beredskap er et linjeansvar i Bergen kommune. Etaten Samfunnssikkerhetens hus i Byrådsleders avdeling har konsernansvar og skal være en pådriver for at kommunen arbeider planmessig og risiko- og kunnskapsbasert for å forebygge, og være forberedt på å kunne håndtere uønskede hendelser, kriser og katastrofer.

2.3.1. Konsernovergripende krav

Bergen kommune har fastsatt enkelte konsernovergripende krav som gjelder for hele kommunen, uavhengig av organisatorisk tilhørighet eller ansvarsområde. Disse kravene er:

- Alle byrådsavdelinger, etater og resultatenheter skal ha en beredskapsplan. Beredskapsplanen skal som et minimum inneholde:
 - Prinsippene og fasene for beredskap i [BkKvalitet/Beredskap](#).
 - Beskrivelse av beredskapsorganisasjonen, som skal være i samsvar med innholdet i overordnede beredskapsplaner.
 - Nødvendige varslings-, mobiliserings- og kommunikasjonsplaner, samt funksjonsbeskrivelser, aktuelle aksjonskort og øvrige hjelpemidler for håndtering.
 - Driftskontinuitetsplan for resultatenheten.
- Overordnede beredskapsplaner (administrativ og operativ del) skal være grunnlaget for alle beredskapsplaner i Bergen kommune.
- Beredskapsplanen skal baseres på en risiko- og sårbarhetsanalyse.
- Alle operative beredskapsplaner skal legges i BkKvalitet, og brukes i en beredskapssituasjon.
- Beredskapsplanen skal øves på og revideres årlig.
- Øvelser og alvorlige hendelser skal evalueres og dokumenteres.
- Roller i beredskapsledelsen skal ha fått opplæring og trening.

2.3.2. Konsernovergripende ettersyn

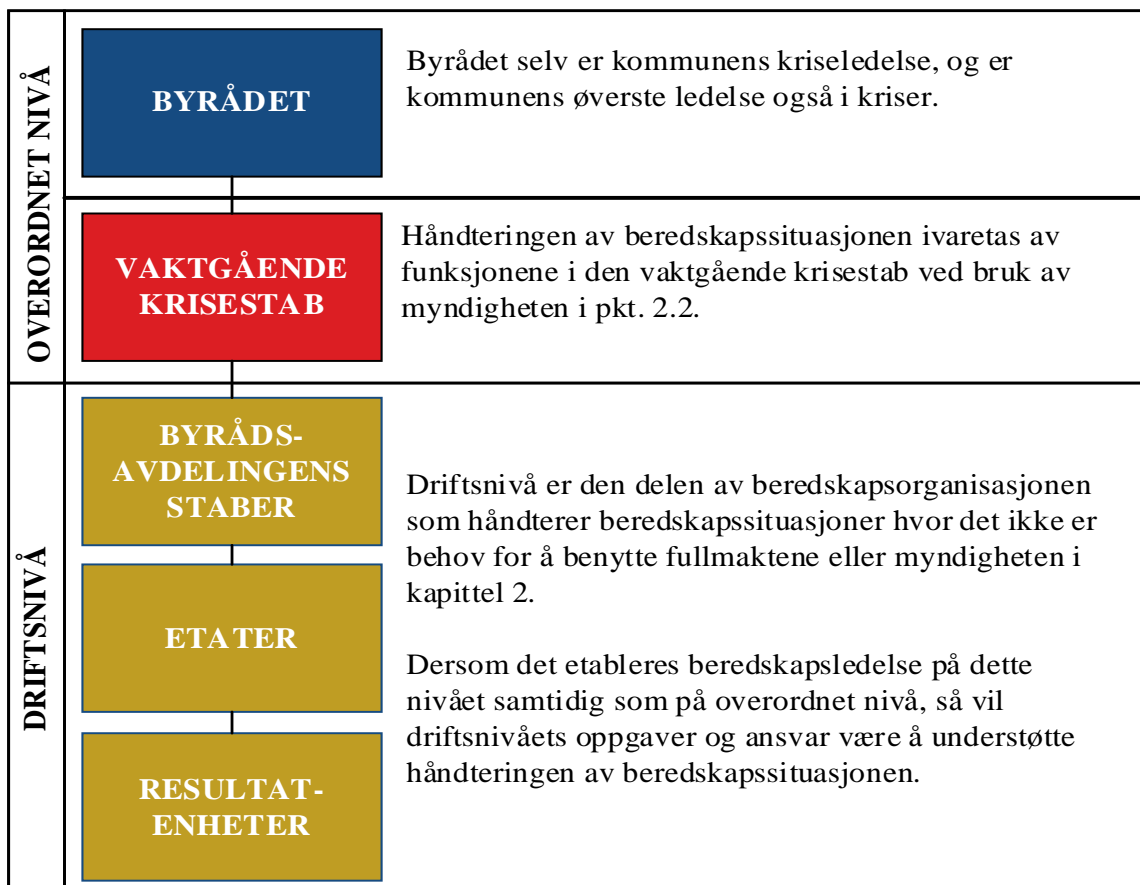
Etatsdirektør i etaten Samfunnssikkerhetens hus (SSH) i Byrådsleders avdeling har ansvar for å:

- Legge til rette for byrådsavdelingenes arbeid med forebygging og beredskap gjennom system, rutiner, verktøy og veiledere.
- Gi bistand og rådgivning til byrådsavdelingene, herunder opplæring og øvelser.
- Etterse at praksis i byrådsavdelingene er i henhold til lov/forskrift, system og rutiner, samt at øvelser gjennomføres.
- Følge opp og overvåke arbeidet i Samvirkesenteret når byrådet selv er kriseledelse eller kommunens vaktgående krisestab er mobilisert.
- Sikre at det er etablert strukturer som følger opp krisestabens instruksjer.

3. BEREDSKAPSORGANISASJONEN

Bergen kommune har organisert sin overordnede beredskapsorganisasjon for å kunne håndtere ekstraordinære hendelser, situasjoner og tilstander, heretter kalt beredskapssituasjoner, som ikke like hurtig og effektivt kan håndteres av driftsnivå.

For å gjøre kommunens krisehåndteringsevne tilstrekkelig robust og effektiv, er det etablert en vaktgående krisestab med umiddelbar responsevne. Den vaktgående krisestaben ledes av vakthavende byråd som har myndighetene beskrevet i punkt 2.2. Bergen kommunes beredskapsorganisasjon er delt inn i (1) overordnet nivå og (2) driftsnivå.

Figur 1: Bergen kommunes beredskapsorganisasjon

Det er den vaktgående krisestaben som håndterer beredskapssituasjoner i Bergen kommune. Dette for å sikre en helhetlig og god håndtering, samt godt koordinert innsats for håndteringen. Den vaktgående krisestaben skal så snart det er forsvarlig og så tidlig som mulig, normalt innen 72 timer, overføre håndteringen og den videre oppfølgingen av beredskapssituasjonen til linjen og den daglige

driftsorganisasjonen. Den vaktgående krisestaben demobiliserer seg selv når linjen og driftsnivået har overtatt håndteringen.

Beredskapsorganisasjonen i Bergen kommune skal være funksjonsavhengig og ikke personavhengig. Det vil si at den skal bestå av funksjoner som alltid er bemannet og tilgjengelig. Dette krever forsvarlig opplæring av alle personer som skal bekle de ulike funksjonene.

3.1. Byrådet

Byrådet er Bergen kommunes kriseledelse og den øverste beslutningsmyndigheten i beredskapsorganisasjonen, jfr. fullmaktene beskrevet i kapittel 2. Bergen kommune sin vaktgående krisestab vil i en krisesituasjon eller når en krise truer, fungere som støtte i den operative krisehåndteringen.

Byrådet har ved vedtakelse av *Overordnet beredskapsplan, administrativ del* besluttet hvordan beredskapsorganisasjonen i kommunen skal være organisert.

3.1.1. Byrådsleder / byrådsleders stedfortreder

Funksjonen byrådsleder bemannes av byrådsleder selv, eller byrådsleders stedfortreder. Funksjonen representerer byrådet og den politiske ledelsen i kommunen og er øverste leder og beslutningsmyndighet i kommunens kriseledelse.

3.2. Kommunens vaktgående krisestab

Bergen kommune sin vaktgående krisestab er organisert på overordnet nivå. Dette er fordi de fleste krise- og beredskapssituasjoner som rammer eller berører kommunen trenger tilgang til overordnede ressurser³, samtidig som det overordnede nivået i de fleste beredskapssituasjoner selv kan ivareta driftsnivåets oppgaver knyttet til krisestab på en tilfredsstillende måte.

Bergen kommunes vaktgående krisestab består av følgende funksjoner: vakthavende byråd, vakthavende kommunaldirektør, vakthavende beredskapskoordinator, vakthavende kommunikasjonsrådgiver, vakthavende psykososial krisestøtte og vakthavende samfunnsmedisin. Det tillates ikke at vaktfunksjonene er ubemannet eller fraværende på noe tidspunkt.

Ved å organisere den vaktgående krisestaben med disse funksjonene, sikrer kommunen at både den politiske og administrative ledelsen er representert, samtidig som de lovpålagte fagområdene informasjon, psykososial støtte og samfunnsmedisin, samt beredskapsfaglig ekspertise, er til disposisjon.

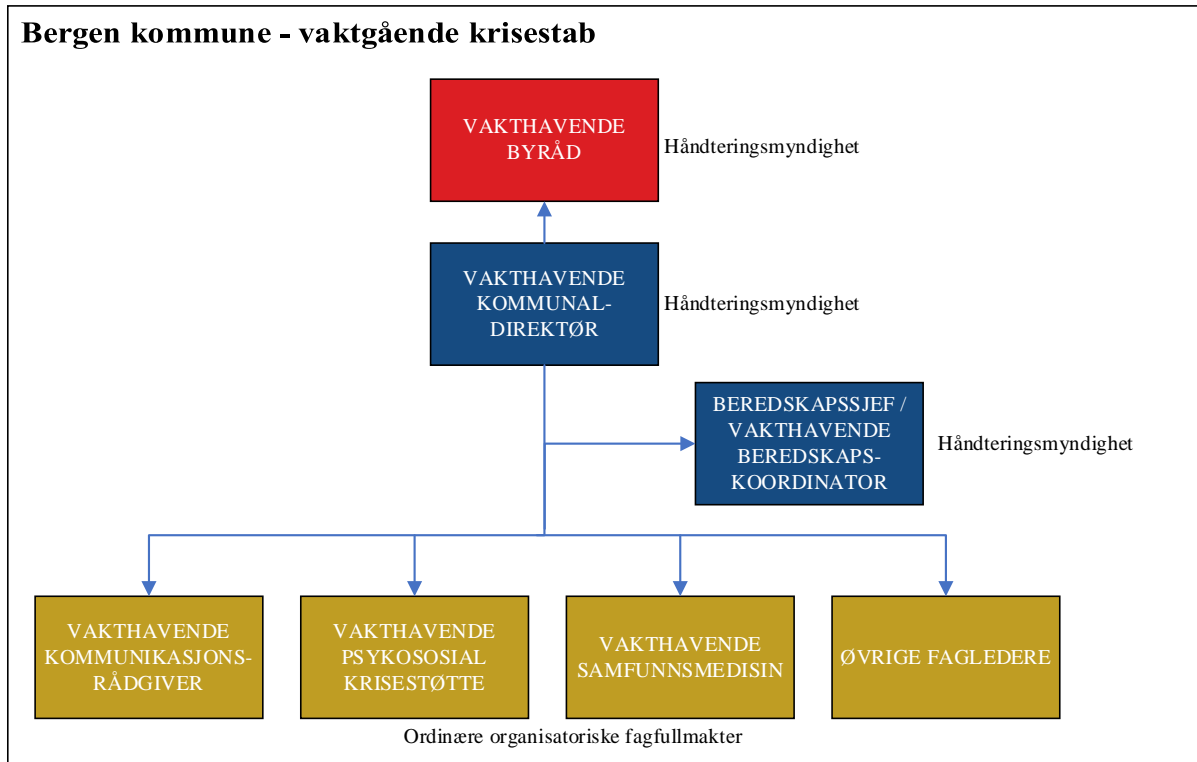
Den vaktgående krisestaben kan mobiliseres slik vakthavende byråd mener det er hensiktsmessig, tilpasset potensiale i beredskapssituasjonen. Dette kan være utvalgte funksjoner i den vaktgående krisestaben, eller ytterligere forsterkninger med fagledere.

Funksjonene i den vaktgående krisestaben skal mobiliseres så raskt som mulig, og skal kunne samles fysisk senest innen 90 minutter. Den vaktgående krisestaben rapporterer fortløpende til byrådet gjennom funksjonen vakthavende byråd.

Vaktordningene er bemannet hele døgnet hele året, men fungerer som hjemmevaktordning utenfor normal arbeidstid. Alle vaktordningene kan kontaktes gjennom Samvirkesenteret.

Figur 2 nedenfor gir en oversikt over den vaktgående krisestaben i Bergen kommune.

³ Med overordnede ressurser menes ressursene som er tilgjengelig for Byrådet eller den vaktgående krisestaben på tvers av byrådsavdelingene (eksempelvis evakuert- og pårørendesenter, varslingssystemer, kriseteam, fagspesifikk kompetanse m.m.).

Figur 2 Oversikt over den vaktgående krisestaben i Bergen kommune

3.2.1. Vaktstående byråd

Funksjonen vaktstående byråd bemannes av sittende byråder i Bergen kommune. Funksjonen representerer byrådet og den politiske ledelsen i kommunen og er øverste leder og beslutningsmyndighet i den vaktstående krisestaben.

Funksjonen skal ved mobilisering av den vaktstående krisestaben holde byrådet løpende orientert om situasjonsutviklingen. Det er vaktstående kommunaldirektør som har ansvar for å kontakte vaktstående byråd.

Funksjonen representerer og uttaler seg på vegne av Bergen kommune, også i media, i en krise- og beredskapssituasjon, dersom ikke annet blir besluttet som en del av krisehåndteringen.

Funksjonen har ansvar for varsling av og rapportering til byrådet, Statsforvalteren i Vestland og til øvrige relevante nasjonale myndigheter. Funksjonen har også ansvaret for at Bergen kommune møter med relevant representant dersom Fylkesberedskapsrådet innkalles. Funksjonen har videre ansvar for å holde bystyret når det er nødvendig eller etterspørres.

Byrådsleder har ansvar for drift av vaktordningen for vaktstående byråd.

3.2.2. Vaktstående kommunaldirektør

Vaktstående kommunaldirektør er representant for den administrative ledelsen i Bergen kommune og funksjonen bemannes av personer som innehar stilling som kommunaldirektører. I særskilte og avgrensede tidsperioder der det ikke er mulighet for å ha noen av kommunaldirektørene til stede, kan funksjonen bemannes av beredskapssjef i Bergen kommune etter beslutning av kommunaldirektør i Byrådsleders avdeling.

Funksjonen håndterer situasjoner og saker som haster og som derfor ikke kan vente til påfølgende arbeidsdag eller til berørt ansvarlig kommunaldirektør er tilgjengelig og overtar ansvaret for håndteringen.

Funksjonen har ansvar for å sikre at krise- og beredskapshåndteringen er planlagt, koordinert og følger de prinsippene som er gjeldende for krise- og beredskapsledelse i Bergen kommune. Funksjonen har ansvar for å mobilisere og demobilisere den vaktgående krisestaben og beredskapsorganisasjonen etter vaktstående byråds beslutning. Funksjonen har videre ansvar for å holde øvrige kommunaldirektører informert i krise- og beredskapssituasjoner.

Det er kommunaldirektør ved Byrådsleders avdeling som har ansvar for drift av vaktordningen for vaktstående kommunaldirektør. De personene som inngår i vaktordningen og har funksjonen vaktstående kommunaldirektør, skal være sikkerhetsklarert til hemmelig eller strengt hemmelig.

3.2.3. Beredskapssjef Bergen kommune

Beredskapssjef bemannes av etatsdirektør i etaten Samfunnssikkerhetens hus i Bergen kommune. Funksjonen er øverste fagressurs og representant innen samfunnssikkerhet og beredskap, og er tildelt fullmakter i henhold til eget fullmaktskriv for etatsdirektør ved Samfunnssikkerhetens hus.

Funksjonen er en aktiv rådgiver til den vaktgående krisestaben eller byrådet når dette selv er kommunens kriseledelse, og har myndighet jf. pkt. 2.2. Vaktstående beredskapskoordinator er beredskapssjefs stedfortreder, og således er beredskapssjef fast representert i kommunens kriseledelse eller den vaktgående krisestaben.

Beredskapssjef skal videre se til at kommunen arbeider helhetlig med samfunnssikkerhet og beredskap, jf. 2.3.2 i dette dokumentet.

3.2.4. Vaktstående beredskapskoordinator

Vaktstående beredskapskoordinator er beredskapssjef i Bergen kommune sin stedfortreder ved beredskapssituasjoner, og ivaretar håndteringsmyndighet og varsling av den vaktgående krisestaben. Funksjonen vaktstående beredskapskoordinator bemannes av personer som er ansatt i stilling som beredskapskoordinator/rådgiver i etaten Samfunnssikkerhetens hus i Bergen kommune.

Funksjonen har ansvar for å observere, vurdere og sette sammen et situasjonsbilde fra relevante informasjonskilder for tidlig å kunne identifisere faresignaler og iverksette tiltak for å forhindre at faresituasjoner får utvikle seg til ulykkeshendelser. Sammen med de andre vaktentralene skal de danne best mulig beslutningsstøtte for den vaktgående krisestaben. Funksjonen skal videre bidra til en tidlig og effektiv respons og håndtering av beredskapssituasjoner som oppstår, slik at konsekvensene av hendelsene minimeres.

Funksjonen er beredskapsfaglig rådgiver og skal bistå med å sikre at arbeidet i den vaktgående krisestaben gjennomføres på en systematisk og effektiv måte. Dette innebærer kvalitetssikring av at den vaktgående krisestaben benytter proaktiv stabsmetodikk, føring av logg og tavler. I tillegg skal funksjonen utføre de aksjonene som blir tildelt for å avlaste andre funksjoner i den vaktgående krisestaben. Vaktstående beredskapskoordinator har ansvar for å varsle øvrige relevante vaktordninger i Bergen kommune i beredskapssituasjoner.

Det er beredskapssjef som har ansvar for drift av vaktordningen for vaktstående beredskapskoordinator.

De personene som inngår i vaktordningen og innehar funksjonen vaktstående beredskapskoordinator, skal være sikkerhetsklarert til hemmelig eller strengt hemmelig.

3.2.5. Vaktstående kommunikasjonsrådgiver

Funksjonen vaktstående kommunikasjonsrådgiver bemannes av personer som er ansatt som kommunikasjonsrådgiver eller tilsvarende i Bergen kommune. Annet personell kan inngå i vaktordningen dersom de er gitt nødvendig opplæring.

Vaktstående kommunikasjonsrådgiver skal sikre at Bergen kommune raskt, effektivt og så tidlig som mulig kan informere og kommunisere internt og eksternt i beredskapssituasjoner utenfor normal arbeidstid. I arbeidstiden vil funksjonen ha ansvar for å koordinere håndtering med berørt tjenesteområdes kommunikasjonsrådgiver. Funksjonen skal sørge for at friggitt informasjon er korrekt og koordinert med relevante eksterne aktører, deriblant viktige interessenter og media.

Det er kommunikasjonsdirektør som har ansvar for drift av vaktordningen for vaktstående kommunikasjonsrådgiver. Kommunikasjonsdirektør har ansvaret for at det personellet som inngår i vaktordningen har de nødvendige kvalifikasjonene.

3.2.6. Vaktstående psykososial krisestøtte

Funksjonen vaktstående psykososial krisestøtte bemannes av kvalifisert personell med relevant utdanning som er ansatt i Bergen kommune, primært i Etat for psykisk helse og rustjenester. Funksjonen rapporterer til vaktstående kommunaldirektør.

Vaktstående psykososial krisestøtte skal sikre at Bergen kommune raskt og effektivt kan gi kvalifisert psykososial krisestøtte og annen nødvendig oppfølging til personer som har behov for særskilt oppfølging utenfor normal arbeidstid, i situasjoner og saker som haster og som ikke kan vente til påfølgende arbeidsdag. Dette gjelder også for ansatte og berørte som har vært direkte involvert i beredskapssituasjonen.

Det er etatsdirektør i Etat for psykisk helse og rustjenester som har ansvar for drift av vaktordningen for vaktstående psykososial krisestøtte. Etatsdirektør for psykisk helse og rustjenester har ansvar for at det personellet som inngår i vaktordningen har de nødvendige kvalifikasjonene.

3.2.7. Vaktstående samfunnsmedisin

Vaktstående samfunnsmedisin er kommunelegen og smittevernlegen i Bergen kommune sin stedfortreder og ivaretar deres ansvarsoppgaver utenfor normal arbeidstid og når funksjonene ikke er tilgjengelig eller ikke er stand til å ivareta sine funksjoner selv. Funksjonen bemannes av spesialister innen samfunnsmedisin eller som ansatt i en samfunnsmedisinsk stilling i Bergen kommune.

Funksjonen skal sikre at Bergen kommune har tilgjengelig samfunnsmedisinsk faglig kompetanse utenfor normal arbeidstid, i situasjoner og saker som haster og som ikke kan vente til påfølgende arbeidsdag.

Funksjonen rapporterer til vaktstående kommunaldirektør. Funksjonen har ansvar for de kommunale medisinsk faglige vurderingene og tiltakene som iverksettes for å ivareta liv og helse i en beredskapssituasjon. Dette gjelder også for ansatte og berørte som har vært direkte involvert i beredskapssituasjonen.

Det er kommunaldirektør ved Byrådsavdeling for helse og omsorg som har ansvar for drift av vaktordningen for vaktstående samfunnsmedisin. Kommunaldirektør for Byrådsavdeling for helse og omsorg har ansvar for at det personellet som inngår i vaktordningen har de nødvendige kvalifikasjonene.

3.2.8. Øvrige fagledere

Funksjonen vaktstående kommunaldirektør kan, og bør så tidlig som mulig, mobilisere den fagekspertise som er nødvendig for å kunne håndtere en beredskapssituasjon på en forsvarlig måte. Den mobiliserte fagekspertisen vil inngå i den vaktstående krisestaben som fagledere innenfor sine

fagområder. Slike fagledere kan være andre kommunaldirektører, ledere for spesialiserte kommunale fagenheter eller ledere for generelle fagområder som juss, økonomi eller administrasjon. Det kan også mobiliseres eksterne fagledere som normalt ikke tilhører Bergen kommune.

3.3. Samvirkesenteret i Bergen kommune

Samvirkesenteret i Samfunnssikkerhetens hus er Bergen kommunes vakt- og varslingssentral for alle beredskapssituasjoner. Samvirkesenteret er en del av det overordnede nivået.

Samvirkesenteret består av følgende døgnkontinuerlige kommunale vakttjenester⁴: Vaktcentralen for vei, vann og avløp, Responssenteret for trygghetsalarmer og velferdsteknologi, samt vakthavende beredskapskoordinator.

Vakthavende beredskapskoordinator koordinerer aktiviteten i Samvirkesenteret ved beredskapssituasjoner. Alle beredskapssituasjoner i Bergen kommune skal varsles til Samvirkesenteret på Bergen kommunes felles beredskapstelefonnummer. Dette gjelder uavhengig av hvor og i hvilken del av organisasjonen hendelsene inntreffer, og selv om beredskapssituasjonen allerede er varslet til nødetatene eller internt i egen byrådsavdeling.

Interne enheter eller eksterne organisasjoner som ønsker å komme i kontakt med Bergen kommune utenfor normal arbeidstid med forespørsler som ikke er varsling av beredskapssituasjoner, skal benytte Samvirkesenterets ordinære telefonnummer.

I Samvirkesenteret er det permanent tilrettelagt for å etablere Samvirkesenter for relevante regionale beredskapsaktører ved behov. Regionale beredskapsaktører kan ta initiativ til å mobilisere Samvirkesenteret ved å kontakte vakthavende beredskapskoordinator.

Beredskapssjefen i Bergen kommune har ansvar for å koordinere driften i Samvirkesenteret.

3.4. Kommunens krisestab på driftsnivå

Den vaktgående krisestaben kan mobilisere en eller flere krisestaber på driftsnivå, som har til hensikt å understøtte håndteringen på driftsnivå. Dette kan være aktuelt ved alvorlige, store eller komplekse beredskapssituasjoner.

Mobiliserte krisestabers primære oppgaver vil være å bistå det overordnede nivåets håndtering av beredskapssituasjonen gjennom kompetanse, kapasitet, kommunikasjon, koordinering med driftsnivå, ressursmobilisering og ivaretagelse av personell. Krisestaben vil også være bindeleddet mellom den vaktgående krisestaben og den enheten som håndterer hendelsen. På denne måten kan det overordnede nivået konsentrere sin kommunikasjon og koordinering mot eksterne organisasjoner og interessenter.

Dersom situasjonen tillater det, og det er forsvarlig, kan den vaktgående krisestaben overføre ansvar og myndighet for videre håndtering til driftsnivåets krisestab. Dersom den vaktgående krisestaben demobiliserer, vil vakthavende beredskapskoordinator i Samvirkesenteret fortsette å koordinere innsatsen mellom de ansvarlige krisestabene til beredskapssituasjonen er håndtert.

Ledelse av krisestaber på driftsnivå utpekes av den vaktgående krisestaben eller vakthavende kommunaldirektør. Leder av krisestab tildeles oppdrag og myndighet for videre håndtering og rapporterer til vakthavende kommunaldirektør, eller den funksjon i den vaktgående krisestaben som kommunaldirektør utpeker.

3.4.1. Byrådsavdelingens stab

Byrådsavdelingens stab, ved kommunaldirektør, er det øverste nivået i Bergen kommunes beredskapsorganisasjon på driftsnivå. Byrådsavdelingens stab sin primære rolle i beredskapssituasjoner er å understøtte underordnet nivå i håndteringen av beredskapssituasjoner

⁴ Legevaktcentralen har også reserve-/nødløsninger i Samvirkesenteret for 24/7-drift.

gjennom egen krisestab. Nivået vil også kunne få myndigheter når håndteringen av beredskapssituasjonen overføres fra overordnet nivå, herunder byrådet.

Byrådsavdelingens stab skal raskt kunne etablere krisestab for å ivareta og understøtte håndteringen av beredskapssituasjonen på etats- og/eller resultatenhetsnivå. Staben skal også kunne samvirke med relevante eksterne beredskapsaktører for å sikre en helhetlig håndtering av beredskapssituasjonen.

Nivået rapporterer til overordnet nivå, herunder byrådet eller den vaktgående krisestaben.

3.4.2. Etatsnivå

Etatsnivå er det midtre nivået i Bergen kommunes beredskapsorganisasjon på driftsnivå. Etatsnivået sin primære rolle i beredskapssituasjoner er å understøtte underordnet nivå i håndteringen av beredskapssituasjoner med fagspesifikk kompetanse og ressurser.

Etatsnivået informerer nivået over, herunder byrådsavdelingens stab eller den vaktgående krisestaben, om status i beredskapssituasjonen. Nivået koordinerer og samvirker med relevante beredskapsaktører for å sikre en helhetlig håndtering av beredskapssituasjonen.

Nivået rapporterer til krisestaben i byrådsavdelingens stab, eller den vaktgående krisestaben / byrådet dersom byrådsavdelingens krisestab ikke er mobilisert.

3.4.3. Resultatenhetsnivå

Resultatenhetsnivået er det nederste nivået i Bergen kommunes beredskapsorganisasjon på driftsnivå. Resultatenhetsnivået sin primære rolle i beredskapssituasjoner er å håndtere beredskapssituasjonen med tilgjengelige og tildelte ressurser for å redusere konsekvensene av hendelsespotensialet.

Resultatenhetsnivået informerer nivå(ene) over om status og utviklingen av beredskapssituasjonen, samt om hvilke behov nivået har for den videre håndteringen. Nivået koordinerer direkte med nødetatenes eller andre relevante beredskapsaktørers innsatsledere.

Nivået rapporterer til krisestab på driftsnivå, eller den vaktgående krisestaben / byrådet dersom etats- og/eller byrådsavdelingens krisestab ikke er mobilisert.

4. BEREDSKAPSDOKUMENTASJON

Overordnet beredskapsplan for Bergen kommune inneholder både administrativ og operativ del. Den operative planen er et eget dokument som holdes adskilt fra administrativ del, og er unntatt offentlighet. I tillegg har kommunen beredskapsplaner på driftsnivå og temaspesifikke beredskapsplaner.

Alle operative beredskapsplaner skal ligge i kommunens kvalitetssystem, BkKvalitet. De operative beredskapsplanene skal brukes i en beredskapssituasjon. Det forventes at ansatte har grunnleggende kunnskaper om administrativ del.

4.1. Overordnet beredskapsplan, administrativ del

Overordnet beredskapsplan, administrativ del, beskriver hvordan beredskapen i Bergen kommune er organisert, samordnet og dokumentert. Den gjør også rede for førende prinsipper, prioriteringer og metoder for organisering og ledelse av beredskapen i kommunen.

Overordnet beredskapsplan, administrativ del, er virksomhetsovergrepene for alle deler av Bergen kommune, herunder bystyrets kontor, byrådet, alle byrådsavdelinger, etater og resultatenheter.

Byrådsleder er ansvarlig for å legge frem utkast til plan og ivareta revisjon. Planen skal revideres som minimum hvert fjerde år. Revisjonen skal dokumenteres. Overordnet beredskapsplan, administrativ

del, med tilhørende revisjoner, vedtas av byrådet. Byrådsleder kan gjøre mindre revisjoner som ikke er av vesentlig og/eller prinsipiell betydning.

4.2. Operative beredskapsplaner

De operative beredskapsplanene beskriver hvordan beredskapssituasjoner i Bergen kommune skal håndteres og dokumenteres. Planene skal bygges opp slik at de kan benyttes som effektive og aktive hjelpemidler under alle beredskapsfasene; varsling og mobilisering, håndtering og risikoreduksjon, og demobilisering og normalisering.

Kommunens operative beredskapsplaner skal benyttes på de to nivåene i beredskapsorganisasjonen; overordnet nivå og driftsnivå.

4.2.1. Overordnet beredskapsplan, operativ del

Overordnet beredskapsplan, operativ del, gjelder for den vaktgående krisestaben. Planen skal inneholde nødvendige varslings-, mobiliserings- og kommunikasjonsplaner, samt funksjonsbeskrivelser, aktuelle aksjonskort og øvrige hjelpemidler for hendelseshåndtering.

Byrådsleders avdeling ved beredskapssjef, er ansvarlig for utarbeidelse og revisjon av Overordnet beredskapsplan, operativ del. Planene skal revideres årlig, og revisjonen skal dokumenteres. Overordnet beredskapsplan, operativ del, godkjennes av kommunaldirektør i Byrådsleders avdeling.

4.2.2. Driftsnivåenes operative beredskapsplaner

Beredskapsplaner på driftsnivå gjelder for det nivået planen er laget for, herunder for byrådsavdelingens stab, etater og resultatenheter. Planen skal, som et minimum, inneholde nødvendige varslings-, mobiliserings- og kommunikasjonsplaner, samt funksjonsbeskrivelser, aktuelle aksjonskort og øvrige hjelpemidler for håndtering. Planen skal også inneholde en driftskontinuitetsplan for resultatenheten.

Byrådsleders avdeling ved beredskapssjef, er ansvarlig for å utarbeide og tilby resultatenheten generiske operative beredskapsplaner som må tilpasses den ulike tjeneste sine behov. Planene skal revideres årlig, og revisjonen skal dokumenteres.

Driftsnivået er ansvarlige for utarbeidelse og revisjon av egne beredskapsplaner og relevante temaspesifikke beredskapsplaner på driftsnivå. Planene skal revideres årlig, og revisjonen skal dokumenteres. Planene godkjennes av kommunaldirektør eller den de bemyndiger.

Byrådsleders avdeling ved beredskapssjef har fullmakt til ettersyn av driftsnivåets beredskapsplaner.

4.3. Temaspesifikke beredskapsplaner

Temaspesifikke beredskapsplaner foreligger i to utgaver; planer som det er lovpålagt å utarbeide i henhold til lov om kommunal beredskapsplikt, og øvrige temaspesifikke beredskapsplaner som utarbeides i henhold til særlovgivning eller fordi det har oppstått et behov for planene.

Byrådsavdelinger som har ansvar for å utarbeide konsernovergripende temaspesifikke planer, vil i tillegg ha behov for å utarbeide en beredskapsplan som er gjeldende for egen enhet og som er utarbeidet for å håndtere beredskapshendelser knyttet til egen drift.

4.3.1. Evakueringsplan

Lov om kommunal beredskapsplikt krever at kommunen skal ha en plan om befolkningsevakuering. Planen skal være en del av Overordnet beredskapsplan, operativ del. Det er beredskapssjef som er ansvarlig for utarbeidelse og revisjon av overordnet evakueringsplan.

4.3.2. Informasjonsplan

Lov om kommunal beredskapsplikt krever at kommunen skal ha en plan for informasjon til befolkningen. Informasjonsplanen skal inneholde en plan for befolkningsvarsling, plan for mediasenter og plan for telefonsvarsenter. Planen skal være en del av Overordnet beredskapsplan, operativ del. Byrådsleders avdeling ved kommunikasjonsdirektør, er ansvarlig for utarbeidelse og revisjon av kommunens overordnede informasjonsplan.

4.3.3. Øvrige temaspesifikke beredskapsplaner

Det er et krav i særlover gjeldende for ansvarsområdene til byrådsavdelingene i Bergen kommune, at det foreligger temaspesifikke beredskapsplaner. Byrådsavdelingene er ansvarlige for utarbeidelse og revisjon av eget beredskapsplanverk.

4.4. Ansvar for utarbeidelse, revisjon og øving av beredskapsplanene

Alle byrådsavdelingene, etatsdirektører og resultatenhetsledere skal sikre utarbeidelse, årlig revisjon og forsvarlig øving og trening av beredskapsplaner på driftsnivå og temaspesifikke beredskapsplaner de har ansvaret for.

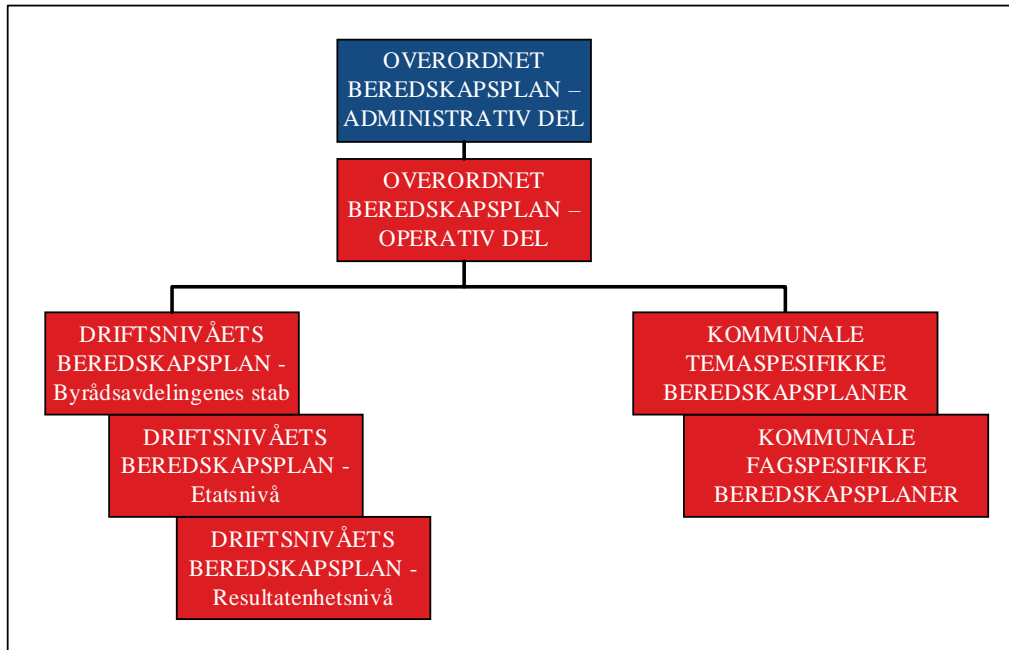
Hva	Gjelder for	Frekvens for revisjon	Ansvarlig for utarbeidelse, revisjon og øving
Overordnet beredskapsplan, administrativ del	Hele Bergen kommune	Min. hvert fjerde år	Beredskapssjef / kommunaldirektør BLED
Overordnet beredskapsplan, operativ del	Byrådet og vaktgående krisestab	Årlig	Beredskapssjef / kommunaldirektør BLED
Temaspesifikke beredskapsplaner	Hele Bergen kommune og byrådsavdeling med fagansvaret	Årlig	Beredskapssjef / aktuell byrådsavdeling med fagansvar
Byrådsavdelingens operative beredskapsplaner	Gjeldende byrådsavdeling	Årlig	Kommunaldirektør aktuell byrådsavdeling
Etatenes operative beredskapsplaner	Gjeldende etat	Årlig	Etatsdirektør aktuell etat
Resultatenhetenes operative beredskapsplaner	Gjeldende resultatenehet	Årlig	Resultatenhetsleder aktuell resultatenehet

Tabell 2 – Beskrivelse av hvilke deler av Bergen kommune de ulike beredskapsplanene er gjeldende for, samt krav til revisjonsfrekvens og ansvarlig for de enkelte planer

Byrådsleders avdeling ved beredskapssjef, skal gjennomføre nødvendig ettersyn for å påse at beredskapsplanene utarbeides, revideres og øves på en forsvarlig måte. Alle byrådsavdelinger, etater og resultatenheter plikter å bistå ved slike ettersyn.

4.5. Illustrasjon av beredskapsplanhierarkiet

Figur 3 nedenfor er en fremstilling av beredskapsplanhierarkiet i Bergen kommune.

Figur 3 – oversikt over beredskapsplanhierarkiet

4.6. Analyser som grunnlag for beredskapsplaner

Lov om kommunal beredskapsplikt krever at kommunens overordnede beredskapsplan skal være utarbeidet med utgangspunkt i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse. Et viktig grunnlag for gode analyser er kunnskap og erfaring. Gode analyser bidrar til at ressursene kan utvikles og benyttes mest mulig effektivt innenfor forsvarlige kostnadsrammer.

Beredskapsanalysen baseres på uønskede hendelser kartlagt i helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse. Beredskapsanalysen danner grunnlaget for beredskapsplanverk og -dokumentasjon.

Etaten Samfunnssikkerhetens hus, som har konsernansvar for beredskap, kan gi råd i arbeidet med analyser og etablering av beredskap i organisasjonen.

5. KOMPETANSEKRAV OG VEDLIKEHOLDSTRENING

En beredskapsplan dokumenterer kun hvordan beredskapen er organisert og samordnet, eller hvordan beredskapssituasjoner er forventet håndtert. Planene gir ikke organisasjonen reell beredskapsevne. For å kunne etterleve beredskapsplanen og gi organisasjonen reell beredskapsevne, kreves det at personene som innehar de funksjonene som beskrives i planverket har innlært og oppøvd tilfredsstillende ferdigheter i sin funksjon.

For å sikre dette, skal de personene som inngår i Bergen kommunes beredskapsorganisasjon ha gjennomført den grunnopplæring og deltatt på den vedlikeholdstrening og øving som kreves for å opprettholde tilfredsstillende ferdigheter, så lenge de innehar en beredskapsfunksjon.

Byrådsleders avdeling ved beredskapssjef er ansvarlig for å planlegge og gjennomføre nødvendig opplæring, kompetanseutvikling, øvings- og opplæringsaktiviteter, og vedlikeholdstrening for byrådet, for funksjonene i den vaktgående krisestaben og Samvirkesenteret.

Kompetansematrisen til overordnet nivå skal sikre at funksjonene som er i beredskapsorganisasjonen har nødvendig kompetanse for å ivareta sin funksjon i beredskapsorganisasjonen.

Driftsnivået er selv ansvarlig for å følge opp opplæring, kompetanseheving, kompetanseutvikling, vedlikeholdstrening og øving for sitt nivå.

Alle ansatte som innkalles til opplærings-, vedlikeholdstrenings-, og øvingsaktiviteter skal prioritere å stille på disse.

5.1. Kompetansematrise overordnet nivå

Figur 4 nedenfor viser hvilke kompetanse- og vedlikeholdskrav, inklusiv frekvens, som kreves av funksjonene i den vaktgående krisestaben.

Funksjon	Kompetansekrav	Trening/øving
Vakthavende byråd	Må ha: - Gjennomgang av vakt- og beredskapsorganisasjonen før første vakt - Befaring i og orientering om beredskapsfasiliteter- og verktøy Bør ha: - SSH kurs i krise- og beredskapsledelse - SSH kurs i krisekommunikasjon	1 årlig beredskapsøvelse 1 årlig fagsamling / øving
Vakthavende kommunaldirektør	Må ha: - Sikkerhetsklarert til Hemmelig - Gjennomgang av vakt- og beredskapsorganisasjonen før første vakt - Befaring i og orientering om beredskapsfasiliteter- og verktøy Bør ha: - SSH kurs i krise- og beredskapsledelse - SSH kurs i krisekommunikasjon	1 årlig beredskapsøvelse 1 årlig fagsamling / øving
Vakthavende funksjoner	Må ha: - Kvalifisert til å inngå i angjeldende vaktordning - Gjennomgang av vakt- og beredskapsorganisasjonen før første vakt - Befaring i og orientering om beredskapsfasiliteter- og verktøy Bør ha: - SSH kurs i krise- og beredskapsledelse	1 årlig beredskapsøvelse 1 årlig fagsamling / øving

Tabell 3 – Kompetansematrise for overordnet nivå

6. KRAV DISTRIBUTJON OG OFFENTLIGGJØRING AV BEREDSKAPSPLANER

Den til enhver tid gjeldende revisjon av overordnet beredskapsplan, administrativ del, skal ligge tilgjengelig elektronisk på intranettet til Bergen kommune, slik at den er lett tilgjengelig for kommunens ansatte. Den skal også offentliggjøres på Bergen kommunes nettsider.

Alle operative beredskapsplaner i Bergen kommune skal i utgangspunktet være merket «unntatt offentlighet» etter Offentlighetsloven §§ 14 og 21 og være tilgjengelig i Bergen kommune sitt kvalitetssystem. Eventuell offentlig innsyn av hele eller deler av de operative beredskapsplanene skal besluttes av den kommunaldirektør som har ansvar for planen. I vurderingen av om hele eller deler av offentlig innsyn i en operativ beredskapsplan, skal beredskapssjef gis mulighet til å uttale seg før offentlig innsyn. Det skal vurderes om hensynet til helt eller delvis offentlig innsyn veier tyngre enn behovet for unntak (ref. offentlighetsloven §11).